

5. Worsnop C. Screening Images: Ideas for Media Education. Mississauga, Ontario : Wright Communications, 1999. 154 p.

Леся ГАПОН

*кандидат філологічних наук,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
hapon_lesia@tntpu.edu.ua*

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ МОДЕЛЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПЕДАГОГА

У Законі «Про повну загальну середню освіту», що доповнює Закон «Про освіту» і дає реальні механізми для реалізації реформи «Нова українська школа», та в «Концепції розвитку педагогічної освіти», затвердженій Наказом МОН України 6 липня 2018 року, зазначено, що навчання педагогічного працівника впродовж життя охоплює три основні етапи: відправну формальну освіту; педагогічну інternатуру (початок професійної діяльності, що супроводжується комплексом спеціальних заходів для входження працівника в професію); безперервний професійний розвиток [4].

Принципово важливими для розуміння сенсу неперервної освіти педагогів, моделювання й моніторингу професійної діяльності є елементи педагогічної теорії, викладені у працях О. Боднар, Г. Єльнікової, І. Зязюна, М. Климович, Г. Литвиненко, Н. Лукашевича В. Маслова, І. Підласого, Т. Сорочан, М. Скрипник та ін.

Як слушно зауважує академік І. Зязюн, неперервну професійну освіту можна віднести до особистості, до освітнього процесу, до програм, до організаційних структур [2 ; с. 15], тож ідея побудови індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням діяльності інноваційних організаційних структур, які задовольняють запити педагогів, є актуальною.

Побудова індивідуальної освітньої траєкторії потребує вивчення професійних потреб учителя з огляду на його внутрішні мотиви і дію зовнішніх чинників.

Для визначення рівня мотивації професійно-педагогічної діяльності на діагностичному етапі педагог може використати методики М. Рокича «Ціннісні орієнтації», І. Нікішина «Здібності педагога до творчого саморозвитку» [4 ; с. 10–21].

Для окреслення впливу зовнішнього середовища, зокрема осмислення вимог до професійної компетентності з боку суспільства і держави, стануть

у пригоді «Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти» та професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти» [1 ; 5].

Після визначення сфер, у яких учитель підвищуватиме свою фахову майстерність, відбувається моніторинг можливих осередків здобуття нових знань. Серед можливих варіантів – курси підвищення кваліфікації, участь у педагогічних проектах, стартапах, методичних заходах, фахових конкурсах, самоосвіта тощо.

На цьому етапі важливо вибрати ефективні шляхи участі педагогічних працівників у науково-методичній роботі, що відповідають запитам і потребам педагогів. При цьому слід зважати на те, що розвиток фахової майстерності вчителя може відбуватися тільки в інтегративному компетентнісному методичному просторі, що складається із взаємоузгоджених структурно-змістових елементів.

Формування індивідуальних траєкторій професійного розвитку педагогів у системі безперервної освіти враховує можливість вибору альтернативних шляхів участі педагогічних працівників у науково-методичній роботі, що відповідають їхнім запитам і потребам; індивідуальний науково-методичний супровід учасників професійних випробувань, творчих проектів учителів, індивідуальних педагогічних досліджень; індивідуальне наставництво, адресну допомогу вчителям; орієнтацію на «подієве навчання» – представлення громадськості результатів професійного поступу: захист творчого портфеля, педагогічного портфоліо, участь у фахових випробуваннях; формування цифрової компетентності педагогів; самоосвіту.

На особливу увагу заслуговує діяльність інноваційних методичних структур, як-от: інтерактивна школа сучасного вчителя, акмеоклуб, майстерня дистанційного уроку, дискусійна платформа, студія академічної доброчесності тощо. Участь у роботі таких структур забезпечує якісні зміни в суб'єктивному досвіді вчителя; стимулює підвищення його мотивації до саморозвитку, самоменеджменту, самопрезентації; сприяє появі нових навиків успішного розв'язання професійних проблем; реалізовує індивідуальні маршрути професійного зростання, які взаємодіють у діяльнісно-творчому, індивідуально-особистісному та акмеологічному аспектах.

Отже, етапами створення індивідуальної освітньої траєкторії педагога є: урахування особистих потреб та професійних вимог з боку суспільства; визначення цілей безперервної освіти та самоосвіти; вибір форм

безперервної освіти та самоосвіти; розроблення індивідуальної моделі безперервної освіти й самоосвіти; аналіз результатів. Будь-яка індивідуальна освітня траєкторія циклічна: після завершення циклу вчитель ставить перед собою нові освітні завдання і складає нову освітню траєкторію.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 240 с.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2005. № 25. С. 13–18.
3. Комплекс психодіагностичних методик дослідження професіоналізму педагогічних працівників. Укл.: О. І.Бондарчук, Т. М. Гавлітіна, Л. М. Смольська, В. М. Вронська. Київ – Рівне, 2017. 23 с.
4. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
5. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
6. Сидоренко В. В. Теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти. Київ, 2013. 486 с.